

Nagyköveti látogatás

Zvi Aviner Vapni izraeli nagykövet Stubendek László polgármesterrel egyeztet, részletek lapunk 3. oldalán.

Széder este

A Komáromi Zsidó Hitközség idén is megrendezni hagyományos széder estéjét, melyre ezúttal **2016. április 22-én, pénteken** (I. széder) **18:00-tól** kerül sor a Menházban Riszovannij Mihály vezetésével. A kóser vacsora ára 4 EUR. Jelentkezni **2016. április 17-ig** lehet a kile@menhaz.sk címen vagy a 7731-224-es telefonszámon. ■

20 éves a Hitközségi Híradó

Lapunk első száma 1996 júniusában jelent meg. Idén júniusban 20 évesek leszünk, májusi számunk lesz a 240. A jubileum alkalmából szeretnénk megjelentetni olvasóink írásait, gondolatait újságunkról. Az írásokat, fotókat- mindenféle műfajban – **április 29-ig** várjuk a kile@menhaz.sk címre. ■

A Klezmerész zenekar koncertezik a Menház udvarán

A Komáromi Zsidó Hitközség az idén is bekapcsolódik a Komáromi Napok rendezvénysorozatba. A budapesti Klezmerész zenekar koncertje **május 1-jén, vasárnap 16:00-kor** kezdődik a Menház udvarán. Mindenkit szeretettel várunk!

Az együttes tagjai: Klein Judit – ének, Török Judit – ének, Zala Judit – hegedű, Gordon Teodóra – klarinét, Temple Roland – gitár, Temple Richárd – nagybőgő, Garai Péter – ütőhangszerek.

Együttesünk 2004-ben alakult. Mind a hangszer összeállításban, mind a repertoár választásban igyekszünk a tradicionális klezmer stílust képviselni. Műsorainkban jiddish, héber és szefárd dalok, valamint instrumentális számok szerepelnek. Specialitásunk a kétszólamú ének két énekesnőnkkel.

Rendszeres résztvevői vagyunk zsidó rendezvényeknek (Zsidó Nyári Fesztivál, JUDAFEST, Európai Zsidó Kultúra Napja, stb.), budapesti és vidéki körzetek meghívásainak teszünk eleget, adunk önálló koncerteket zsinagógákban, kutúrházakban, színházakban, sőt TV-ben, de léptünk fel már éttermekben, iskolákban és családi rendezvényeken (esküvő, születésnap, házassági évforduló, Bar Mitzva, stb.) is.

A hazai szereplések mellett külföldi koncertjeink közül a legkiemelkedőbb a 2014-es és 2015-ös részvétel az izraeli Cfáti Nemzetközi Klezmer Fesztiválon, de mély benyomást tett ránk az a bensőséges hangulatú koncert, melyet a 2000-es évek közepén adtunk a komarnoi zsinagógában.

Célunk a zsidó folklór mind szélesebb körben és mind nagyobb mélységben történő megismertetése. Ennek érdekében a koncerteken kívül összeállítottunk egy műsort, melyben bemutatjuk a zsidó tradíciókat szövegben, zenei illusztrációval a középiskolás fiataloknak. ■

Nyertes pályázatok

A pozsonyi EZRA alapítvány jelentős támogatásban részesítette lapunkat és kulturális programunkat. A Szlovák Köztársaság Kormányhivatala és Komárom városa pedig a 120 éves a Menház című rendezvénysorozatunknak ítélték meg pályázati összeget. Köszönjük! ■

Pészach ünnepe

Pészach ünnepe **április 22-én, pénteken este kezdődik** (1. széder este). április 23-án szombaton és 24-én vasárnap főünnepi napok vannak, 25-től-28-ig (hétfő-csütörtök) félünnepnek vannak. Az utolsó két főünnepi nap április 29-én és 30-án lesz (péntek-szombat). ■

Lakás bérbeadó az Eötvös utcán

Hosszútávra bérbe adjuk az Eötvös u. 9-es számú házban megüresedett 72 nm-es, magas földszinti, kettő és fél szobás, jó beosztású, saját fűtésű (gázkazán) lakást. Érdeklődni a 0903 169 277-es vagy 0908 313 600-as telefonszámon. ■

Ainhorn Bernát adománya

Februárban és márciusban ismét több rúd kóser szalámit adományozott közösségünknek Ainhorn Bernát, kóser mészáros Bécsből. Rendezvényeink látogatói mindig örömmel fogyasztják a finomságokat. Köszönjük! ■

Tagsági díj

Ezúton kérjük hitközségünk tagjait, hogy a 2016. évre esedékes tagsági díjat szíveskedjenek átutalással, csekken vagy a titkárságon befizetni. A díjak változatlanok: 10 EUR/fő, diákoknak, nyugdíjasoknak és munkanélkülieknek 4 EUR/fő. Adományaikat szívesen fogadjuk! ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományaikat az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Faliújság

rövid hírek

☆ A HH-t, a KZSH-t és a Shalom klubot támogatták: Wohlstein Alexander (Pozsony), Sajmovicová Zuzana (Pöstyén), Messinger Tibor (Érsekújvár), Lusztig család (Tatabánya), Pianko Havart (New York) és anonimitásukat kérő adományozók. Köszönjük!

☆ A Spitzer Béla Kiskönyvtárat pályázati támogatásból ismét bővíteni tudtuk. Új könyvekkel várjuk olvasóinkat.

☆ Befejeződött a Machar on-line oktatási programunk első szemesztere, melynek elszámolását eljuttattuk fő támogatóknak az izraeli Pincus alapítványnak, amely már el is fogadta. A második félév első videóit már elérhetők honlapunkon.

☆ Az idei Zsidó Kultúra Európai Napja (szeptember első vasárnapja) fő témája a zsidó nyelvek. Várjuk programötleteiket a kile@menhaz.sk címen.

Támogatónk / náš sponzor:

NADÁCIA
EZRA

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO**: 34073400. Alapítva 5756-ban. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

Shalom klub – Zvi Aviner Vapni látogatása

Március 6-án, vasárnap délelőtt komoly biztonsági intézkedések előzték meg a Menházban Zvi Aviner Vapni nagykövet úr érkezését. Tizen-

egy órára szinte megtelt a Wallenstein Zoltán terem. Az új izraeli nagykövet bevezetőjében vázolta a jelenlegi izraeli helyzetet, illetve az izraeli-szlovák

kapcsolatok alakulását. Az ivrit nyelvű előadást Fináli Gábor budapesti rabbi helyettes fordította. Ezt követően számos kérdést tettek fel a megjelentek, amelyek az izraeli események szlovákiai kommunikációját, a menekültválságot, a közelgő amerikai választásokat és még számos érdekes témát érintettek.

A közel kétórás, kellemes hangulatú összejövetel valódi párbeszédre sikeredett. Ez volt a nagykövet úr első látogatása a Pozsonyon kívüli kis zsidó közösségekben.

Az eseményen megjelent Stubenek László, polgármester és Fekete Tamás, a városi hivatal vezetője.

Nagykövet úr a rendezvény után megtekintette zsinagógánkat és kis múzeumunkat, búcsúzóul írt hitköz-
ségünk emlékkönyvébe. ■

PT

Purim Komáromban

Március 24-én, csütörtökön Purim ünnepén gyűltünk össze a Menházban. A februári számban megjelent felhívásunkat követve, szerencsére minden eddiginél többen érkeztek jelmezben e vidám napon. A program első részében Chana Adri szólt az ünnepről, majd Dávid Adri olvasta fel a pergamentekercsből Eszter történetét. Hámán nevének említésekor a kerekplők is előkerültek.

A purimi micva teljesítése után a múzeumból átvonultunk a Wallenstein Zoltán terembe. Itt Kardos Dániel és Szentkirályi György szórakoztatták a közönséget. Ünnepi koncertjük nagy sikert aratott. Az asztalra hagyományos ételek kerültek, volt Hámán táska is. A kóser szalámit Ainhon úr adományozta Bécsből, a thinát és a humuszt, illetve a salátákat pedig Jossi Weiss Pozsonyból. Köszönjük, hogy szebbé tették a komáromi közösség ünnepét. A jelmezeselek ajándékot kaptak. Köszönjük mindenkinek, aki eljött és velünk ünnepelt! ■

PT

Mártírnap

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív meg minden jóérzésű embert megemlékezésére, melyet Komárom és környéke zsidósága deportálásának 72. évfordulója alkalmából tarunk **2016. június 5-én, vasárnap 10:30-kor** a komáromi zsidó temetőben (Aranyember utcája 1.) Ünnepi beszédet mond: Darvas István rabbi. Közreműködik: Zucker Immanuel kántor. 12:00-kor közösen gyűjtünk gyertyát az áldozatok emlékére a zsinagógában. Emlékezzünk együtt! ■

„Mélységes mély a múltnak kútja.”

Beszélgetés Szilágyi Gáborral

Szilágyi Gábor vagyok egy igazi pesti fiú. Kevés ember mondhatja el magáról, hogy még a dédszüleinek nagy része is Pesten született. Nagyszüelim a VII. kerületben éltek. Ismerhettem dédnagyapámat, aki valamiért mindig elmondta, hogy az Ő apja Goldstein Ignác a Hernád utca 10-ben volt házmester és szobafestő. Így elbeszéléseinek, meséinek varázsával már gyerekként sokszor kacsinthatam a századforduló Pestjére. Mindent tudok a házakról, emberekről, de egy dologról még csak hallomásból sem, hogy édesanyám szülei zsidók voltak. Nem tartották fontosnak. Egy véletlen izraeli utazás változtatta meg az életem. Itt találkoztam avval, amit zsidóságnak nevezünk.

Szüleim makacs ragaszkodását, hogy egy tisztességes szakmát tanuljak, engedelmesen teljesítve, a BGF-en közgazdász diplomát szerezve, mérlegképes könyvelő is lettem, lassan 25 éve a pénzügyi szektorban dolgozom. Elvégezve a Rabbiképző Zsidó Egyetem kántor szakát, minden szabadidőmet a kántorságnak szenteltem. Az egyensúlyt, a harmóniát én így teremtettem meg magamban.

Hogyan kezdte zenével foglalkozni?

Egy véletlennek köszönhetően. Persze tudjuk, véletlenek márpedig nincsenek. A Toldy Gimnáziumban érettségiztem. Érettségi előtt osztályunk egy rockoperát készült bemutatni, de időközben az egyik főszereplő lemondta a fellépést. Osztálytársam – a rockopera szerzője- kapacitált, hogy vállaljam el a megüresedett szerepet. Hogy miért? Mert nekem olyan erős hangom van- győzködött a szerző.

Az egész budai várnegyed zengett a hangomtól, mikor az iskola udvarára kimentünk focizni. Sajnos erről a mai

napig nem tudtam leszokni. Foci üvöltözésem nélkül elképzelhetetlen.

Elvállaltam. Óriási sikerem volt. Az iskola énektanára ajánlott be egy tanárnőhöz, hogy képezem a hangomat. Hát valahogy így kezdődött március idusán.

Melyek voltak eddigi kántori pályád legfontosabb állomásai?

Szerencsés voltam, mert pályám során minden lépcsőfokot megjárhatam. A legkisebb stibéletől a Dohány zsinagógáig. Európában és Brazíliába is számtalan felkérésnek tettem eleget.

Mostanában többször felléptél Szlovákiában. Mesélnél ezekről az eseményekről? Hogyan érezted magad?

Szlovákiával furcsa szimbiózisban élek. Már 14 éves koromban hetente három-négy alkalommal Komárno utcáit jártam. Persze nem fizikálisan, hanem virtuálisan. Akkor még nem tudtam, hogy ezt annak nevezik. A Toldy Gimnáziumban a magyar tanárnőm Zádor Éva, komárnoi születésű. Nem

telhetett el egy óra sem anélkül, hogy egy- egy apró történetet, utalást ne hallhassunk az Ő imádott Komáromjáról. Hogy udvaroltak a tanárnőnek. Merre járt Jókai Mór. Zádor tanárnő melyik udvarlójával csináltatta meg a matek, a kémia, fizika házi feladatait. Feleletnél, persze ha jó jegyet akartunk ezeket a történeteket meg kellett említenünk. Imádtuk a tanárnőt, így lettem általa én is komáromi. Csak sokkal később egy véletlen baráti beszélgetésen derült ki, hogy az én imádott tanárnőmet is Auschwitzba deportálták! hm...

A véletlenek sorozata itt még nem ért véget. Szeretem a természetet és a kis megtakarított pénzemem a 2000 évek elején vettem magamnak egy kis ingatlant a varázslatos Mlynky-ben (Pillisszentkereszt).

Hogy pikánsabb is legyen a történet, talán én vagyok az egyetlen magyar anyanyelvű zsidó kántor, aki a mlynky-i szlovák óvodát komoly anyagi támogatásban részesítette. (Na, de ez már egy másik történet)

A 2000-es évek elején kaptam egy meghívást a Hunyadi téri körzettel együtt a ma már legendás Paszternák testvérektől, a komárnoi zsinagógába. Ha tudták volna mit éreztem, mikor azokon az utcákon viték minket végig bemutatva szépséges városukat, ahol én annyit jártam virtuálisan még gimnazista koromban. Felejthetetlen volt!

Tavaly Nyitráról kaptam megtisztelő felkérést a mártír megemlékezések kántori feladatainak ellátására. Már az olvasó ezek után tudhatja, mintha csak hazaérkeztem volna.

Jelenleg Eva Gruberovával dolgozhatom együtt egy holocaust könyvvel kapcsolatban. Éva Kassáról származik. Alig tud valamit magyarul.

Tán épp ideje megtanulnom szlovákul? Lehet, hogy lemegyek a mlynky-i óvodába.

Milyen zenei terveid vannak a jövőben?

Nem szívesen beszélek a terveimről, mert ami idő előtt kitudódik, az mindig kudarcra van ítélve. Babona? Nem, túl sok a rosszakaró. Sok fajta zenét hallgatok, a komolyzenétől a népzeneig keresztül a könnyűzenéig. Mindegyikből csipegetek. Remélem, nem rontom el a gyomrom. ■

Zsidóság és zene

Beszélgetés Pandzarisz Dinával

Pandzarisz Dina gyermekkora óta foglalkozik énekléssel. Bár a népzene felől érkezett, és főleg a szefárd zsidó dalok örökítését tűzte ki célul, változatos repertoárral büszkélkedhet, hiszen héber, görög, török, szír, spanyol, stb. dalok mellett a jazzben, és még a középkori spirituális énekek világában is otthonosan mozog.

Az Izrael állam megalakulásának 60. évfordulóján rendezett tehetségkutató versenyen 1. helyezést ért el, majd a Dina zenekar megalakulásával számos külföldi fellépés, MŰPA koncertek, Mesterségek Ünnepeén való rendszeres szereplés következett, illetve a nemzetközi viszonylatban is hatalmas lépcsőfokot jelentő Womex showcase is beválasztották Dinát fellépőnek. Dina-Durme, durme című albuma után egy izgalmas, szefárd nagylemezrel rukkolt elő, melynek címe Dina-Hamavdil.

Mesélj arról olvasóinknak, hogy kezdted érdeklődni a zenei pályá iránt?

Az éneklés számomra sokkal inkább egy hozott, magától értetődő dolog, mintsem egy tanult vagy tudatosan kialakított életforma. Négyéves korom-

ban feltették nekem a klasszikus kérdést „Mi leszel, ha nagy leszel?“, és rávágtam, hogy énekesnő. Ez sosem volt kérdés számomra. Az élet számos nehézséggel segített hozzá, hogy megérjen bennem az a lelkeség, amely a hang mögött van. Bár a szűk családi körömben nincsenek zenészek, de a zene mágnesként vonzott magához, hiába is próbáltam volna kitérni előle.

A közelmúltban jelent meg CD lemez. Milyen műveket hallhatunk ezen? Hol lehet hozzájutni?

Nemrég jelent meg a Dina-Hamavdil című album, mely főként szefárd zsidó zenei vonalat követ, de görög, török, kurd dalok is felcsendülnek, hiszen ezen népek sorsa és kultúrája is szorosan összefonódott a középkori szefárd zsidókéval. A lemezt hallgatva az embernek olyan érzése támad, mintha

ezek a különféle népek összejöttek volna egy jó kis közös muzsikálásra. A lemez kiadója a Rózsavölgyi- Lára és Lant, így bolthálózatukban beszerezhető, illetve online is, több helyen.

Chanukakor Komáromban koncerteztél, hogy éreztél magad nálunk?

Rendkívüli élmény volt a komáromi koncert. Zenész társammal, Lamm Dáviddal duóztunk és mindkettőnk egybehangzó véleménye volt, hogy „bár minden koncertünk ilyen lenne.” Figyelő közönség, csodálatos atmoszféra, megbecsültség. Elhalmoztak minket az emberek a kedvességükkel. Egy idős bácsi azt mondta, élete legszebb chanukája volt. Egy másik pedig, hogy ha többször jönnék énekelni, eldobná a botját. Otthon éreztük magunkat. Reméljük teljes felállással is eljutunk, de mindenképpen nagy örömmel mennénk újra.

Milyen zenei terveid vannak a jövőben?

Nagy álmom, hogy saját megzenésített verseimből létrehozzak egy szólólemezt. A munka már elkezdődött. Ehhez szponzorokra is szükségünk van, hiszen sok költséggel jár egy ilyen óriási projekt. Terveim között szerepel még, hogy a jazz világában is jobban elmerüljek. Természetesen a cél, hogy minél többet koncertezhessünk belföldön és külföldön. ■

Gratulálunk Vadász Magdának

ABudapesti Zsidó Hitközség (BZSH) 2015.november 19-én megtartott Aközyűlésén vette fel soraiba, önálló Budapesti Zsinagóga körzetként a Scheiber Sándor utcai (Rabbiképző) közösséget.

A körzet elnökségébe a tizenhét jelölt közül Kálmán Kálmán, Szerb Gábor és Vadász Magda, míg BZSH küldöttnek a húsz jelölt közül Sóron András, Szerb Gábor és Vadász Magda kerültek megválasztásra. Ezt követően megválasztották a körzet elnökét is, aki Vadász Gáborné (Magda) lett, így Darvas István rabbi mellett, világi vonalon ő vezeti a jövőben a közösséget. A Komáromi Zsidó Hitközség nevében is gratulálunk Vadász Magdának elnökké választásához. ■

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

49. fejezet Szarvas és Tel-Aviv

(2011. november 25.)

Feldobódtam, nemrég értem haza egy igazán "Szarvas-feeling"-es találkozóról... Pár napja kaptam az üzenetet Fricitől, a blogomban sokat emlegetett tábor oktatási, nevelési vezetőjétől, az informális oktatás általam ismert legnagyobb hazai szaktekinélyétől, hogy a jövő évi nyarat előkészítendő pár napot az országban töltenek, s jó lenne találkozni. Reggel jött egy telefon, és néhány óra múlva már egy asztalnál ültünk a péntek esti vacsoránál. Ott volt Sasha, a „Táborvezetés”, Mina a programigazgató, Dunja a tábori koordinátorok gyöngyszeme, Maya, aki még engem is ezerrel túlszárnyal, ha táborfüggőségről van szó.

Évtizedek óta ismerjük egymást, dolgozunk együtt vagy egymás mellett, de így hatan még sosem ültünk együtt pár utcányira a Földközi-tengertől a sablesi estebéden. S valóban, hogy is írtam a szarvasi Jóbarátokról szóló bejegyzésemben pár hete? Mintha csak reggel meetingeltünk volna utoljára Sasha irodájában vagy az ebédelőben futottunk volna össze a Birkat Hamazonra (étkezés utáni áldás) várva.

Beszélggettünk a nyarokról, képzésekről, a jövőről, ami a lényeg, együtt voltunk! Hiszen mindannyiunk életében kitörőhatalmasul ott van az a Körösparti varázslatos „camp”.

S hogy a jó hangulatot fokozzuk, felkerestük a közelben dolgozó Mukit, akinél összefutottunk FéniDanival és még egy egykori táborozóval, Rebekával. Nyolc szarvasi emberke a Hayarkon utca végén a tel-avivi éjszakában.

Néhány óra közösen, amely során – hacsak átmenetileg is -, Szarvas Tel-Avivba költözött! Layla tov Tel-Aviv, jó éjszakát Szarvas!

(2011. november 29.)

Nem szeretem a "HA" kezdetű mondatokat. Ha most Pesten lennék minden bizonnyal ott sűrögnél-forognék a kedvenc kis konyhamban, hogy valamilyen finom, jól kinéző, saját sütivel örvendeztessem meg az András napot köszöntő kollégáimat a Felületmódosítás és Nanoszerkezetek Osztályon.

Nem vagyok odahaza idén, így ez a próbatétel elmarad.

A zsidóságban, s így Izraelben sem ünneplik a névnapokat. Nekünk, Európából érkezett posztdokoknak, azért mégis különleges ez a nap, pláne egy olyan családi és baráti munkahelyi közösségből jövet, mint amely a mi kis csapatunkat jellemzi az MTA Kémiai Kutatóközpontban.

Szóval bele is feledkeztem az András nap közeledtébe, azaz csak feledkeztem volna, de négy kollégám meglepett egy kedves elektronikus képeslappal. Mit mondjak, jólesik, ha gondolnak az emberre így távolba szakadva is. Kedves Kati, Judit, Ildi és Marcsi, ez-

úton is köszönöm!

Nem ez volt a mai nap egyetlen gratulációja. Az itteni főnököm úgy kezdte a csoport-értekezletet, hogy először is gratulálni szeretne az Andrásnak. Mi van? – néztem körbe gyanakvóan. Olvasta, hogy tegnapelőtt volt négyéves a Nanopaprika, s nem semmi, ahogy egy virtuális közösségbe gyűjtöttem az 5100 kutatót, diákot a világ több mint 80 országából. Őszintén szólva nem gondoltam volna, hogy egyszer majd ezzel indul valahol egy meeting. A nanowiki.info oldalon címlapra is kerültünk tegnap.

Mindemellett volt egy kellemes déli kávézásom (azaz helyesebben mondva forró csokizásom) Ornával és a Bar-Ilanon dolgozó gyerekkori barátjával s az ő feleségével. Három kis mozzanat, amely megszépített egy amúgy munkás hétköznapot. ■

Zsidó morzsák New Yorkból

Rövid, egyhetes New York-i utunk alatt néhány zsidó morzsát is begyűjtöttünk hátizsákunkba. A Central Parkban sétálva kívülről megcsodálhattuk az Emanu-El (www.emanuelnyc.org) zsinagógát. Ellátogattunk a helyi zsidó múzeumba (thejewishmuseum.org), ahol a negyedik emeletről indulva ismerhettük meg a zsidóság történetét, hagyományait. A látványos tárlók és információs táblák mellett interaktív elemek is kiegészítették a kiállítást. A legkisebeket régészeti élményszoba várja, a gyerekek, még ásatásokat is végezhetnek a teremben. Az időszaki tárlatok közül, a modern művészetet bemutató „Unortodox” tárlat volt ránk nagy hatással. Az épületben gazdag kínálattal rendelkező múzeumshop és autentikus kóser étkezde várja a látogatókat.

Ha már a zsidó konyhánál vagyunk, mi sem hagytuk ki a helyi ízekeket, aznapi ebédünket a 46. utca egyik kóser gyorséttermében fogyasztottuk el, ahol az izraeli éte-

lek éppúgy megtalálhatók voltak, mint a kínai konyha remekei vagy a tradicionális zsidó finomságok (order.kosherdeluxe.com/order). ■

PA

Feuerstein Azriel:**KELJFELJANCSI****15. fejezet 4. rész**

Pár pillanatig néma csend volt. Azután egy borzalmas robaj, a föld is remegett. Fekete, sűrű, füst borította el a kék eget. A dél pár percen belül koromsötét éjjé változott. A nedves föld kellemes illatát kénzagú, zsíros füst és a porrá zúzott város feledhetetlen bűze váltotta fel. Még pár perc csend és azután lángnyelvek és robbanások körös-körül, amint lőszer-, gáz- és benzinraktárak repülnek a levegőbe. Rettenetes, félelmetes látvány, amint évszázadok munkája, álma, reménye, vagyona, művészete és élete semmisül meg, pár perc alatt a lángok martaléka lesz.

Ahogy ott ültem, nem hittem a szememnek, egy képet láttam magam előtt. Hét évvel ezelőtt, a megboldogult Csehszlovákia utolsó napjaiban Hitler háborús fenyegetései miatt, légvédelmi gyakorlatokat tartottunk Kassán is. Apukám hazahozott az üzletből egy piros papírral bevont papundekli csövet, amely a bomba szerepét töltötte be, hoztunk egy veder vizet, beleállítottunk egy, kétméteres gumicsövű kézipumpát. Anyuka pumpált, én hősiesen spricceltem a papundekli bombát, a szomszédság a tiszteletétől körülvéve. Ezt a képet láttam magam előtt, amint anyu és én megyünk eloltani a lángoló Hildesheimet a veder vízzel és kétméteres gumicsövel. Elfogott egy hisztérikus nevetőgörcs, amelyet nem voltam képes abbahagyni. „Fogd be a szád, te hülye” sziszegte Tibi remegve, „miattad még kinyírnak mindnyájunkat” Hiszen ezt én is tudtam, hogy ha az örök meghallják, nem visznek bíróság elé, de nem voltam képes abbahagyni. Tibi és társai az egyetlen lehetséges dolgot tette, hasra fektettek és rám ültek, amíg elmúlt a rohamom.” Ha tényleg nevetni akarsz, akkor gondoldj arra, hogy hol fogunk aludni és mit eszünk este.”-mondta Tibi. Elgondolkoztam ezen, tényleg nem találtam ebben semmi vicceset. Apropos, a hivatalos statisztika szerint, ebben a fél órában a város hetven százaléka pusztult el, másfél hónappal a háború befejezése előtt. Hetven százaléka?! Én a megmaradt harmincat nem láttam.

A bombázás már több mint két órája befejeződött, mi még mindig ott ültünk a temetőben, mert az örök se nagyon tudták, mihez kezdjenek. Lenn a város lángolt, kisebb robbanások élesztették a tüzet és a fojtogató, zsíros füst egyre feljebb emelkedett. Gruber elhatározta, hogy indulunk, de nem az állomás felé, ahonnan jöttünk, és amely most egy lángtenger volt, hanem a másik oldalra. A lerombolt városon át az út nem volt könnyű. A füstölgő romok majdnem teljesen elzárták az utakat, itt-ott téglák hullottak az ingadozó falakról, a nagy gáztartály még lángolt és mi tulajdonképpen cél nélkül bolyongtunk. Tudtam, hogy az emberek, akik, mint mi céltalanul járkáltak a lerombolt utcákon, akiknek a szemük előtt az egész életük lángokban állt, azok, akik Hitlert uralomra segítették, éljeneztek, és nagy lelkesedéssel csinálták azt egész világnak, amitől ők szenvednek. Sajnáltam ezt a várost, amelyet egy megfelelő rangú barom, nyugalmas pipázás közben valamilyen parancsnokságon megsemmisítésre határozott

el, pár héttel a háború vége előtt, minden cél nélkül. Elég lett volna, mint eddig egy pár vágányt lebombázni és akkor a mi háborúnk is csendben végződik be a javításukkal. Aztán az üvöltöző Gruberre néztem, aki egy szerencsétlennek a fejét verte. Az összes irgalmas gondolatom elpárolgott. Dögöljenek meg mind!

A céltalan bolyongás után, mi is csatlakoztunk azokhoz a civilekhez, akiknek a csoportja főleg gyerekkocsis pokrócot cipelő nőkből állott, és amely mind egy irányba ment. Mindenkinek a célja egy kis városon kívüli tavacska volt. Itt a füst nem volt olyan sűrű és az eget is látni lehetett. Az idő elég későre járt már a márciusi est hűvössége egyre érezhetőbb lett. Áldottuk a szerencsénket, hogy magunkkal hoztuk a kabátokat és a pokrócokat, bizony voltak, akiknek nem volt erre eszük. „Szerencse, hogy legalább eső nincs.” mondtam Tibinek és már éreztem is az első cseppeket. Ételről persze szó sem volt, az őrmester küldött ugyan valakit, hogy próbáljon valamit hozni a lágerből, azaz a Varieté épületéből, de a katona még az utcát se találta meg. Szerencsére talált egy lebombázott pékséget, lopott valahol egy gyerekkocsit és telerakta kenyérral, természetesen az őrség számára. Mikor a civilek meglátták, hogy van kenyér, rátámadtak Gruberre és amíg az vitatkozott velük, egy élelmes csavargó elkapott két kenyeret, elfutott velük, a futás közben egyet elejtett, pont mellettünk. Tibi ugrott, elkapta és a kabátja alá rejtette, verték ugyan, de pár napon keresztül ez volt az egyetlen kenyér, amit láttunk.

Nem volt könnyű éjjelünk. Nagyon hideg volt. Egy kabátot magunk alá terítettünk, a másikkal és a két pokróccal takaróztunk és vigyázni kellett, hogy el ne lopják rólunk a takarókat. Másnap reggel a német szervezés hatásossága már kezdett megmutatkozni, a nőket és a gyerekeket felvitték a hegyi templomba, az öröknek meleg kávé és kenyeret hoztak és mivel Gruber nem volt ott, a helyettese nekünk is juttatott egy korty kávé, kenyérről persze nem volt szó, azt az örök egyedül ették meg. Az őrmester dél felé érkezett vissza és a katonák csatlósására, nem hozott magával semmi utánpótlást. Minket felsorakoztattak és minden számlálás nélkül elindultunk. Lassan megtudtuk, hogy egy, húsz kilométerrel Hannover utáni táborba megyünk. Rövid számítást csináltam, hogy ha ez igaz, legalább háromnapos menetelés van előttünk, és világos volt, hogy nem mindannyian érkezünk majd meg, tudtam azt is, hogy nem valószínű, hogy ez alatt az idő alatt valami ételt kapjunk. Az egyetlen reményünk az volt, hogy talán sikerül majd valamit „organizálni” az út széléről. Az országúton láttam, hogy nem mi vagyunk az egyedüliek. Az út tele volt azokkal, akik a közeledő angolok elől menekültek, de nem úgy, mint keleten, ahol az oroszok elől futottak, itt a közlekedés kétirányú volt, szóval volt nem kevés olyan is, aki azokra a területekre igyekezett, amelyet az angolok és az amerikaiak már elfoglaltak. Ebben, annak a jelét láttam, hogy a lakosság már fáradt a háborútól és tudja, hogy a rezsims összeomlása közel van. Nekünk ez persze nem segített semmit. Egyelőre ezek az emberekkel teli utak csak azt jelezték, hogy nem lesz könnyű találni valami ennivalót az út szélén sem, hogy éjjeli szállásról ne is beszéljünk. Így is volt és a bombázás utáni második éjjelt üres hassal egy fa alatt töltöttük el.

Folytatjuk

Löwinger Mancsi szakácskönyvéből

Szavak, nevek és a jelentésük

Purimot idén márciusban ünnepeljük, a pészachot áprilisban. A négy hét a két ünnep között gyorsan eltelik az intenzív készülődéssel, talán nincs időnk gondolkozni a természet változásán, mikor a tél átadja a tavasznak az uralkodói pálcát. Az idő a két ünnep között valójában 800 évet tartalmaz.

A történelmi események, amelyek az Eszter könyvében vannak leírva kb. i.e. 490-ben történtek, Ahasveros király, akit a történelemben Xerxesnek hívtak, meg akarta hódítani a világot, hogy a Perzsa Birodalom legyen a legnagyobb a világon. Az uralkodása harmadik évében nagy lakomát tartott, a politikai és személyi sikereit ünnepelve az ottani, története hasonlóak az Eszter könyvében levő tényekkel. A pészachi események 800 évvel előbb történtek i.e. 1300-ban, mikor Izrael fiai rabszolgák voltak fáraónál. Mózes szemben állt Fáraóval és ki vezette Izrael fiait Egyiptomból.

Az első benyomás szerint nincs semmi hasonlóság a két esemény között, de alapos megfigyelés után látni lehet, hogy több a hasonló, mint a különböző tény. Mind a két eseményben a zsarnok uralkodó fenyegette a zsidó népet. A nép nem a saját földén élt és a további léte veszélyben volt. Mind a két eseményben csodák után a zsidó nép megmenekült és az uralkodó népével együtt nehéz büntetést kapott. Az ellenséges rendeletek sajnos nem csak régi történelmi epizódok, és a törtélemben megismételték. Ezért a Megila olvasáskor mondjuk: „Áldott vagy Te, Urunk,

Istenünk, a világ Királya, aki megszentelt bennünket parancsolataival és megparancsolta a Megilá-olvasást.”

„Áldott vagy Te, Urunk, Istenünk, a világ Királya, aki csodajeleket tett őseinkkel azokban a napokban, ebben az időben.”

„Áldott vagy Te, Urunk, Istenünk, a világ Királya, aki életben tartottál bennünket, és megéretted velünk ezt az időt.” Pészach a nevelés ünnepe. A Hágadá szó "higádtá bövinchá" mondattal kapcsolatos, "Meséld el fiadnak". Miként a tanítás legjobb eszköze a szemléltetés, úgy a széder-esti szertartás is szemlélteti - elsősorban a gyermekeknek - a pészachi történetet és annak tanítását. Mind a két ünnep fontossága nem az, hogy egy történelmi esemény volt, hanem a szimbolikus jelentése és az emlékezésrendelés, mint, ahogy bölcs Salamon mondta: "Ami volt, ugyanaz, ami ezután is lesz, és ami történt, ugyanaz, ami ezután történik; és semmi nincs új dolog a nap alatt". Ne úgy olvassuk ezt, mint pesszimista világnézet, hanem egy oktató nyilatkozatot, amely arra oktat, hogy ne felejsük el a történelmi eseményeket és lássuk az aktualitást bennük.

A Földközi-tenger mentén levő országokban a tél az északi országokhoz hasonlóan mérsékelt. Mikor esős téllal vagyunk megáldva, a Purim és Pészach közötti időben a citrusfélék kezdenek virágozni és ellenállhatatlan illatok lepik el az országot. A mi kertünkben a citromfa virágzik, nyáron élvezhetjük az új termést. A téli terméskből még van szép citromunk, itt az alkalom ízletes citrom tortát sütni.

Hozzávalók a tortához: 1,5 pohár liszt, 3/4 pohár cukor, 1 tasak sütőpor, 1/2 pohár olaj, 1/2 pohár friss citromlé, 2 kávéskanál citromhéj, 3 tojás, 1 kávéskanál vanília eszencia, 3 kanál víz.

Hozzávalók a citromsziruphoz: 1/3 pohár friss citromlé, 1/3 pohár cukor, 3 kanál víz.

Elkészítés: A száraz és a nedves hozzávalókat külön összekeverjük, majd a két masszát elegyítjük. Lisztezett sütőpapíros tortaformában kb. 50 percre, míg a tűpróbáig sütjük.

Közben elkészítjük a szirupot. A három hozzávalót közepes lángon keverés közbe addig főzzük, míg átlátszó lesz. Miután kihűlt, a megsült tortába vékony késsel apró vágásokat csinálunk, a sziruppal locsoljuk, míg a torta teljesen beszívja azt.

Aki szereti az ízek kontrasztját, a tortát csokoládémázzal bekenheti. Érdekes ízek és illatok kísérik a süteményt. ■

Dr. Orna Mondschein

Találkozzunk Budapesten az Élet Menetén!

Az Élet Menete Budapest

2016 április

Találkozó a Dohány utcai Zsinagóga előtt

17. 16.00

Az Élet Menete a Szent István Bazilika elé vonul

Purim v Komárne

Vo štvrtok 24. marca sme sa v Menháze stretli pri príležitosti sviatku Purim. Na našu februárovú výzvu v Spravodaji prišli viacerí preoblečení do masiek. V prvej časti programu sa hosťom prihovorila Chana Adri, ktorá porozprávala o sviatku, následne David Adri odriekal text Knihy Ester z pergamenového zvitku. Pri vyslovení mena zlosyna Hamana sa k slovu dostali aj rapkáče.

Po splnení purimovej micve sme prešli do sály Zoltána Wallensteina. Hostí tu zabával Dániel Kardos a György Szentkirályi. Ich slávnostný koncert mal veľký úspech. Na stole sa ocit-

li tradičné pokrmy, boli aj hamanove taštičky. Košerný salám nám daroval pán Ainhorn z Viedne, tchinu a humus, resp. šaláty zas Jossi Weiss z Bratislavy. Ďakujeme, že obohatili našu

slávnosť. Masky dostali darčeky. Ďakujeme všetkým, ktorí prišli a spolu s nami slávil tento deň! ■

PT

Predpurimové posedenie v Nitre

V nedeľu 20. marca sa nitrianska synagóga zaplnila členmi náboženských obcí z Nitry a okolitých miest, od Nových Zámkov až po Trenčín či Budapešť. Program bol v réžii ÚZŽNO v SR a ŽNO v Nitre. Mesto Nitra bezplatne poskytlo priestory synagógy. Po úvodnom slove predsedu nitrianskej obce JUDr. Petra Schwarzera odznel po slovensky prerozprávany príbeh kráľovnej Ester, ktorý sa svojím posolstvom prihovárал malým aj veľkým. Megilat Ester, to

jest Esterin zvitok zo starodávneho pergamenu odrecitoval mladý kantor z Brna, Avidan Madar. Pri vyslovení mena Haman sa ozývalo dupkanie a pískanie, ktoré si užívali najmä naši najmenší. Nasledoval pesničkový maratón v podaní mladého umelca Avidana, ktorý hostí rozveselil najznámejšími izraelskými melódiami. Chutné občerstvenie vrátane hamanových taštičiek potom prilákalo hostí k stolu, kde sa rozprúdila živá vrava. Nesmieme zabudnúť na kútik pre deti, kde si mohli vyrobiť masky, ani na malých návštevníkov preoblečených do masiek. Predpurimový večierok, tzv. purimšpíl, sa vydaril! ■

KP

Klub Šalom – návšteva Zvi Aviner Vapniho

V nedeľu 6. marca predchádzali návšteve veľvyslanca štátu Izrael Zvi Aviner Apniho v Menháze prísne bezpečnostné opatrenia. Sála Zoltána Wallensteina bola o 11:00 hodine už naplnená zvedavými návštevníkmi. Nový veľvyslanec na úvod načrtnol situáciu v Izraeli, resp. hovoril aj o stave izraelsko-slovenských kontaktov. Prednášku z hebrejčiny tlmočil vice-rabín z Budapešti Gábor Finali. Následne mali prítomní možnosť klásť otázky, napr. o komunikácii izraelských udalostí na Slovensku, o emigračnej kríze, blížiacich sa voľbách v USA a podobne.

Skoro dvojhodinová návšteva pána veľvyslanca sa uskutočnila ako zaujímavý dialóg. Toto bola prvá návšteva pána veľvyslanca v židovskej komunite mimo Bratislavy. Na besede sa zúčastnil primátor mesta pán Ladislav Stubbendek a prednosta úradu pán Tomáš Fekete.

Pán veľvyslanec si po podujatí prezrel našu synagógu, múzeum a na rozlúčku sa podpísal do pamätnej knihy našej komunity. ■

PT

Zajin Adar v Galante

Dňa 16. februára bola v Galante spomienka na Zajin Adar. Je už tradíciou, že okrem domácich sa na slávnosti zúčastňujú aj zástupcovia z okolitých komunít. Modlitbu predniesol Miksa Winkler z Budapešti, ktorý je členom

vedenia MAZSIHISZ-u (ÚZ ŽNO Maďarska). Po kázni bratislavského rabína Barucha Myersa odznela spomienka a modlitba za súvercov, ktorí odišli v minulom roku. Po konzumácii tradičného pohostenia, žemle, varených vajíčok a ryby v orechovej omáčke sa prítomní zhovárali. ■

-1-

Úspešné tendre

Bratislavská nadácia EZRA poskytla značnú podporu našim novinám a kultúrnym programom. Úrad vlády SR a mesto Komárno prispievajú na sériu programov pri príležitosti oslavy 120. výročia založenia Menházu. Ďakujeme! ■

Dar Bernáta Ainhorna

Pán Bernát Ainhorn Bernat, židovský mäsiar z Viedne, poslal vo februári a v marci našej komunite opäť niekoľko štanglí košernej salámy. Účastníci našich akcií vždy s radosťou konzumujú túto dobrotu. Ďakujeme! ■

Sviatok Pesach

Pesach sa začína v piatok večer 22. apríla (1. seder), v sobotu 23. apríla a v nedeľu 24. apríla sú hlavné sviatky a medzi 25. a 28. aprílom (pondelok – štvrtok) sú tzv. polosviatky. Posledné dva sviatočné dni budú 29. a 30. apríla (piatok a sobota). Kancelária ŽNO bude cez hlavné sviatky zatvorená. ■

Poplatok za údržbu cintorína

Žiadame tých, ktorí majú rodinu, známych pochovaných na židovskom cintoríne v Komárne, aby podľa možnosti ešte pred začatím jarých prác zaplatili poplatky za ošetrovanie hrobov. Poplatky sa nezmenili: 10 EUR/hrob, v prípade dvojtypných hrobov: 17 EUR/hrob. ■

Členské poplatky

Žiadame našich súvercov, aby poukázali, resp. na sekretariáte zaplatili členský poplatok na rok 2016. Poplatok v roku 2016 je nezmenený: 10,- EUR/osoba, študenti, dôchodcovia a nezamestnaní 4,- EUR/osoba. Radi prijme aj vaše dary! ■

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

✧ Vydávanie Spravodajcu, ŽNO v Komárne a Klub Shalom podporili: Alexander Wohlstein (Bratislava), Zuzana Šajmovičová (Piešťany), Tibor Messenger (Nové Zámky), rodina Lusztig (Tabáňa), Pianko Havart (New York) a anonymní darcovia. Ďakujeme!

✧ Opäť sa naskytla možnosť rozšíriť z verejnej súťaže knižný fond knižnice Bélu Spitzera. Očakávame čitateľov!

✧ Ukončil sa prvý semester vzdelávacieho programu Machar – on line. Vyúčtovanie sme zaslali hlavnému sponzorovi izraelskej nadácie Pincus, ktorá ho prijala. Prvé video, zábery z druhého polroku, sú dostupné na našej domovskej stránke.

✧ Hlavnou témou tohtoročného Európskeho dňa židovskej kultúry – prvú nedeľu v septembri – budú „židovské jazyky“. Očakávame vaše návrhy na program na adrese kile@menhaz.sk.

Tryzna

ŽNO v Komárne týmto pozýva všetkých ľudí dobrej vôle na spomienku pri príležitosti **72. výročia deportácie Židov z Komárna a okolia**, ktorá sa uskutoční **v nedeľu 5. júna 2016 o 10.30 hod** v židovskom cintoríne (Ulica Zlatého človeka 1.). Slávnostný prejav prednesie rabín István Darvas. Modlitbu prednesie kantor Immanuel Zucker. O 12:00 hod. spoločne zapálime sviečky v synagóge na pamiatku obetí. Spomínajme spoločne! ■

Klub Šalom v Komárne

Návšteva Zvi Aviner Vapniho (strana 3.)

Komárňanské dni – koncert skupiny Klezmeresz na dvore Menházu

ŽNO v Komárne sa aj v tomto roku zapojí do tradičnej akcie Komárňanských dní. Koncert budapeštianskej skupiny Klezmeresz sa začína **v nedeľu 1. mája o 16.00 hod.** na dvore Menházu. Srdečne Vás očakávame!

Členovia skupiny: Judit Klein – spev, Judit Török – spev, Judit Zala – husle, Teodóra Gordon – klarinet, Roland Temple – gitara, Richárd Temple – basa, Péter Garai – bicie nástroje.

Skupinu Klezmeresz sme založili v roku 2004. Snažíme sa o to, aby sme tak v zostavení hudobných nástrojov, ako aj vo voľbe repertoáru zachovali tradíciu klezmeru. V programe máme piesne v jazyku jidiš, v hebrejčine a v štýle sefard, podobne hráme aj inštrumentálne skladby. Našou špecialitou je to, že dve speváčky spievajú vo dvoch hlasoch.

Pravidelne sa zúčastňujeme na židovských akciách – Letný festival židovskej kultúry, JUDAFEST, Európsky deň židovskej kultúry – na pozvanie vystupujeme v hlavnom meste, ako aj na vidieku, koncertujeme v synagógach, kultúrnych domoch, divadlách, v televízii, ale sme mali vystúpenie aj v reštauráciách, na školách a na rodinných oslavách, ako napr. na svadbách, narodeninách, výročia svadby, na Bar Mivva.

Popri domácich vystúpeniach sme boli aj v zahraničí, medzi najvýznačnejšie vystúpenia patrí účasť na medzinárodnom festivale klezmeru v Cfate v Izraeli v roku 2014 a 2015. Radi spomíname na naše vystúpenie v synagóge v Komárne.

Naším cieľom je to, aby obecnosť v čo v najširšom kruhu spoznala ozajstný židovský folklór. V záujme toho popri koncertoch predstavujeme stredoškolským slovom aj hudbou židovské tradície. ■

Pozvánka na séderovú večeru

Židovská náboženská obec v Komárne usporiada aj v tomto roku tradičnú séderovú večeru, ktorá sa bude konať **v piatok 22. apríla 2016 (prvý séder) o 18. hodine** v budove Útulku (Menház) pod vedením Mihálya Riszovanného. Cena kóšer večere: 4 eurá. Prihlásiť sa môžete do 17. apríla 2016 na adrese kile@menhaz.sk, alebo na telefónnom čísle 7731-224. ■

20. výročie Spravodajcu – výzva

V júni roku 1996 vyšlo prvé číslo našich novín. V tomto roku budeme mať 20. narodeniny a májové bude 240. číslo! Pri príležitosti jubilea by sme chceli zverejniť články, myšlienky našich čitateľov o nás. Očakávame vaše fotografie, články – bez ohľadu na žánr – **do 2. mája** na adrese kile@menhaz.sk. ■

Byt na prenájom

Vdome na Ulici Eötvösa č. 9. ponúkame na dlhodobý prenájom byt, ktorý má 72 m², je na medziposchodí, má 2,5 izieb, vykurovanie pomocou plynového kotla. Informácie obdržíte na telefónnom čísle 0903 169 277 alebo na 0908 313 600. ■

